

Titiz Bir Oyunculuk Örneği "GÜNLÜK MÜSTEHCEN SIRLAR"

Günlük Müstehcen Sırlar

Tiyatro: Tiyatro Fora

Yazan: Marco Antonio De La Parra

Çeviren: Deniz Yüce

Yöneten: Tufan Karabulut

Oyuncular: Tufan Karabulut, Arda Kavaklıoğlu.

Üstün Akmen

"Tiyatro Fora", Şilili yazar Marco Antonio De La Parra'nın, Deniz Yüce tarafından (hangi dilden çevrildiğine dair kayıt bulamadım) Türkçe'ye "Günlük Müstehcen Sırlar" başlığı altında çevirdiği "La Secreta Obscenidad de Cada Dia" sını ülkemizde ilk kez sahnelemeyi sürdürüyor. Tufan Karabulut'un sahneye koyduğu oyunun, Latin Amerika tiyatrosunun son yıllardaki en etkileyici ve en uzun süreli oynanan oyunu olduğunu oyuna girmeden önce edindiğim basın bülteninden öğreniyorum.

Fuayede basın bültenini okumaya başlamak istiyorum, ama ne mümkün! Fuayede ve oyun başlayınca dek salonda bangır bangır çalınan, yanılmıyorsam Manuel de Falla'nın "El Amor Bujo" sunun art arda çalınan yedinci bölümü "Danza Rituel de Fuego" sunu okumaya izin vermiyor. Açık söylemek gerekirse, insanda oyunu izleyecek kafa neredeyse

tükeniyor. Anlayacağınız, sinir bir durum.

"Günlük Müstehcen Sırlar" da bula bula bunu mu buldun eleştirecek dersiniz, biraz sabırlı olmanızı önerceğim. Ne söyleyeceğim? Öncelikle Deniz Yüce'nin dilimize pek özen göstermediğinden yakınacağım. Türkçe'ye "önsezi", varken nereden bulup çıkarmış da "hiss-i kalb-el vuku"yu kullanmış, anlamadım. "Tepkide bulunmak" yerine "tepki göstermek" daha doğru değil mi sizce? "Sizin için bir itiraz yoksa" tümcesi de, güzel bir Türkçe örneği değil bence, diyeceğim.

Öykü, bir kız okulunun yanındaki parkta geçiyor. Parkta aynı kılıkta, pardösülerinin altında pantolonları olmadan rastlaşan iki adam, felsefeden özel egolarına söz düellosuna girişiyorlar. Düşünceleri fevkalade bir hızla değişmekte, itiraflar, suçlamalar, inançlar birbirini izlemekte-

dir. Bunlar, gerçek birer "teşhirci" mi? Öyle anlaşıyor, ama emin değiliz. Oyunun sonuna doğru, biri kimliğini Carlos (yani Karl) Marx (Tufan Karabulut), diğeri ise Sigmund Freud (Arda Kavaklıoğlu) olarak açıklıyor. Marx'ın sosyal, Freud'un cinsel kuramları ortalığa sağlıyor. Bu arada, Tufan Karabulut'un rejisi içinde oyun dışına çıkılarak, içinde bulunduğumuz sıcak savaş ortamına da göndermelerde bulunuluyor. Göndermelerde bulunulurken: "Fack the taban – look to tavan" gibi vodvil esprilerine de (bence fevkalade gereksiz) başvuruluyor. Hiç ilgisi yokken, Freud oyuncak bir köpeği sahneye sokuyor. Bir taraftan, gerçeğe ancak olgulara, deney ve gözleme dayanarak, pozitif bilimlerin yardımıyla ulaşılabileceği savlanırken, diğer taraftan üretim araçlarının özel kişilerin değil, kamunun malı olması ve toplum içinde gelişen her türlü eylemde ortak davranış gerekliliği öne sürülüyor. Bu arada, Tu-

fan Karabulut bankın üstüne çıkarak 28 Temmuz 1864'de (benim bildiğim tarih 28 Eylül 1864'dür) Londra'da düzenlenen bir kitle toplantısında, Uluslararası Emekçiler Birliği adıyla kurulan I. Enternasyonalde Karl Marx'ın yaptığı açış konuşmasını yineliyor, bendenizin içini heyecan basıyor. Söz düellosu aralıksız sürmektedir. Baskıcı rejimlerin altında inim inim inleyen toplumlar, o toplumların yaşadığı nevrozlar, özgür toplum kurumları, çalışanların hakları, anneler, babalar ve tüm bunların psikanalizleri... 1987 yılında Şili'de "Gazete Yazarları Derneği"nin "En İyi Oyun Ödülü"ne değer görülen oyun, bir sürprizle sonlanıyor.

Bana sorarsanız, koltuğunda oturan seyirci yalnızca doğalcı ve açık öykücü tiyatrodan hazır beklentileri nedeniyle, "Günlük Müstehcen Sırlar"ı anlaşılmaz bulacaktır. Tiyatro Fora'nın Genel Sanat

Yönetmeni Tufan Karabulut zor bir oyun seçmiş. Oyun anlaşılabilir midir ya da anlaşılabilir biçimde sahneleme olanağı var mıdır, tartışmak olası, ama yeri değil. Bu tür oyunların, tiyatronun alanını genişletme çabasına katkı sağlamaya çalışan Karabulut gibi tiyatrocuların amaçlarına uygunluğundan doğrusu kuşkuluyum.

Arda Kavaklıoğlu çok sevimli bir "teşhirci" yaratmış, ama bazen abartıyor. Düzelmemesi için hiçbir neden yok, çünkü yetenekli bir oyuncu. Tufan Karabulut, yönetirken yaptığı oyunun olgularını bir yaşam tarzı ve türünden, toplumsal bir durumdan türetme çalışmasına, oyunu ile de katkı sağlıyor. O durumdan, derin bir varoluş düzeyine iniyor. Bir yaşam tarzını oluşturan koşulları araştırmayı salt metin üstünde yapmadığı anlaşıl-makta, başarılı bir oyunculuk örneği veriyor.